

pravičnosti in si lahko predstavlja kam ta pot vodi, tarna in s skepto gleda v bodočnost učiteljstva. Malo jih je, ki bi si upali pogledati resnici v oči in bi zastavili svoje silo, da bi se to razkranje ustavilo.

— **Načrt prosvetnega programa.** »Naš rodna Prosveta« št. 17. in 18. prinaša nadaljevanje in konec načrta prosvetnega programa, ki omenja enotnost učnega načrta in delno popuščanje po priliki in potrebi, objavlja duh naših šol v učenem in vzgojnem oziru, opisuje šolsko higijeno, narodno prosvetovanje, gledališča in reorganizacijo prosvetne administracije. Nadalje omenja še sport v šoli in pa tudi materialno stanje naših šol. Konča pa ta načrt s poukom veronauka, kjer omenja zahteve cerkvenih oblasti.

— **Se en internacionalni učiteljski kongres.** Razun internacionalnega učiteljskega kongresa v Berlinu, o katerem smo že poročali, se bo vršil za velikonočne praznike 1928 še drugi kongres v Lipskem, ki ga priredi Internacionalna prosvetnih delavcev (Die Internationale der Bildungsarbeiter). Eksekutivni komitee te internacionale se sestane 9. aprila t. l., a 10. aprila se začne pedagoški dnevi, ki bodo trajali do 12. aprila, redni kongres pa se bo vršil 13.—14. aprila t. l. — Na dnevnem redu pedagoških dni so sledeče teme: 1. Materialni in moralni položaj proletarskega otroka. 2. Cilj vzgoje. 3. Organizacija šolskega sistema. 4. Učni načrti in učne metode. 5. Disciplinarnost med učenci. Na kongresu bo prirejena tudi razstava, katere posebnost bo ruski oddelek, ki bo seznanil udeležence z novo šolo v sovjetski Rusiji.

— **Šolski upravni odbor UJU za mariborsko oblast** javlja, da izostane redna seja v ponedeljek, dne 19. t. m. radi praznika. Prihodnja seja je potem v ponedeljek 26. t. m. in potem vsakih 14 dni. — V vsaki zadevi pošiljajte odboru natančne podatke, ker le na podlagi teh se zamore zavzeti pravilno stališče brez podrobnih poizvedovanj in pisarij!

— **Namestnikov za obolele učne osebe v mariborski oblasti** prosvetna uprava ne more oskrbeti, ker je splošno pomanjkanje učiteljstva. Vsled tega je na mnogih šolah pouk reduciran ter so se razredni združili, kjer dopuščajo število učencev, ali pa je uveden mejni pouk. Na 6-razrednici v Makolah so samo 4 učiteljice in začasno vodi šolo tovarišica, ki je šele jeseni napravila usposobljenostni izpit. Podobnih primerov je še mnogo. Toliko v pojasnilo onemu, ki je nedavno začuden vprašal v listu, zakaj ne dobijo dalj časa bolujoči — suplentov. —ski.

— **Otvoritev novih šol:** V Mrzli vasi, srez Krško se je ustanovila trirazredna osnovna šola. Državna osnovna šola v Dragatušu se pretvori v petrazredno. V St. Vidu pri Ljubljani se otvori s šolskim letom 1928/29. meščanska šola.

— **Frankirajte pisma!** Poverjeništvu prejema dan za dnem pre malo frankirana ali nefrankirana pisma in mora od njih plačevati dvojno globo. Nekatera šolska upraviteljstva nam pošiljajo tudi pisma, označena s »Službeno, poštine prost«. Opozorjamo zato članstvo, društva in šolske upravitelje, da vedno frankirajo na poverjeništvu naslovljena pisma, ker nismo poštine oproščeni. S tem nam prihranijo precej nepotrebnih izdatkov. — **Poverjeništvu UJU v Ljubljani.**

— **Ali je prof. Živanovičeva knjiga »Metodiško uputstvo za nauke o veri« potrebna?** Po našem mnenju — v Sloveniji ne, ker imamo dovolj svojih metodičnih knjig za veronauk. Tozadevno smo napravili vlogo na prosvetna oddelka — v Ljubljani in Mariboru. Toliko v pojasnilo tovarišem, ki so nam poslali Živanovičovo dopisnico.

— **Gornjegrajski nadzorovalni šolski okraj** je ministrstvo prosvete v Beogradu priključilo slovenjgraškemu. V Gornjem gradu ostane pisarna sreskega šolskega nadzornika, kateri je bil pridružen učitelj in začasni upravitelj na Gorici tov. Tratnik.

— **Učiteljem emigrantom!** Pred kratkim vam je poslala organizacija Jugoslov. emigrantov dopis, v katerem vas pozivlja na delo za »Orjeme«. V dopisu vas opozarja na naloge, ki čakajo novo organizacijo. »Orjem« ima namen združiti najaktualnejše in najnačelnnejše ljudi, ki so trpeli pod fašizmom in ki so prav tako njegovi nespravljivi nasprotniki, kakor je bil neizpraven fašizem, ko jih je hotel uničiti. Tovariš(ice)! Fašizem je gnezdo vampirjev. Čutili ste to na duši in na telesu, ko ste bili v njegovih okovih, čutite to še danes za vse one, ki so fašizmu izročeni na milost in nemilost. Dasi vam krvava reakcija liktorskega svežnja s sekirno ne more več doseči, vendar tepta z nezmanjšano silo neštete nesrečneže, ki so kri vaše krvi. Vaša dolžnost je, da se borite proti nasilnikom! Le z borbo bo mogoče podreti krvavi fašistovski red in osvoboditi nesrečno ljudstvo. Razpredimo povsod organizacijo mrežo, ki se bo borila vse dotlej, da se zruši grad fašistovskega nasilja v prah. Stopite v organizacijo, ki prevzema vodstvo borbe proti fašistovskim gavrnam, mučilec vaših očetov in bratov! Prijavite se in začnite s podrobnim delom, da bo mogla organizacija čim prej poslovati na široko in izdajati list, ki bo vezal vse pregnance!

— **Zažar nad Vrhniko.** Otvoritev in blagoslov nove šole bo 19. marca 1928. Pričetek s sv. mašo ob 10. uri. Po sv. maši blagoslov šole. Ob 2. uri otroška igra, nato prosta zabava v šolskih prostorih. Cenjeni tovariš(ice) se vljudo vabijo. Kdor želi kosilo, naj javi to upraviteljstvu šole do 17. marca.

Upraviteljstvo.

— **Usposobljenostni izpiti za osnovne in sorodne šole** se prično pred komisijo na državnem moškem učiteljskem v Mariboru v pomladanskem roku 1928 v sredo, dne 11. aprila 1928. Prošnje mora dobiti predsednik po uradni poti najkasneje do dne 31. marca 1928. O pripustu ne bodo dobili prošil(ke) posebnih obvestil, razen če bi bil pripust v kakem slučaju odklonjen. Pripuščenim kandidati(inje) naj se javijo v torek, dne 10. aprila 1928, ob 10. uri dopoldne v pisarni ravnatelja državnega moškega učiteljskega v Mariboru.

— **Na občni zbor Učit. doma v Mariboru** dne 19. t. m. v deški meščanski šoli ponovno opozarjamo posameznike kakor tudi sreska društva. Posebna vabila se niso razposlala. Začetek je namenoma napovedan ob 9. uri, da se more potem faktično pričeti v smislu pravil vsaj po 10. uri.

— **Šolske prireditve** so najbolj cvetele, ko so naši stanovski listi prinašali njih ocene in uspehe. Učiteljstvo v igrami med ljudstvom moralno mnogo pridobi na ugledu, ničesar pa na njem ne izgubi, če vsaj enkratne čiste dohodke namenja našim stanovskim sirotam, ki jih namerava prevzeti v varstvo Društvo za zgradbo Učiteljskega konvikta. Majhen dar uboge reve...

— **Ljubljanska občina** pobira od hotelskih prenočišč visoke %, radi česar so se prenočišča tako podražila, da se podeželani nikakor ne upajo udeleževati večernih kulturnih prireditev. Težko že pričakujemo, da Učit. konvikt zgradi primerno poslopje, ki bo nudilo učiteljstvu brezplačna in neobdavčena prenočišča. Za zgradbo je treba le še od vsake učne osebe po par sto dinarjev. Brez žrtev...

— **Najmarljivejši in najzvestejši članici** Učiteljskega konvikta sta domžalski tovarišici U., ki neverolomno plačujeta mesečno 10 Din članarine. Čast, komur čast!

— **Učiteljski konvikt** zbira darove, deleže, članarino! Učitelji, ki so učitelji, se zavajajo svojih dolžnosti!

— **Uprava »Zvončka«** pošilja plačilne opomine vsem bivšim naročnikom lista od leta 1925, dalje in to v svrhu točne konstatacije dolžne vsote v zvezi z vršečo se revizijo »Zvončka«. Ako se komu godi pri tej akciji krivica, naj blagovoli oprostiti, ker hočemo imeti končno čiste račune.

— **Dečva.** Na željo zavednih celjskih dam se objavlja, da se bodo v nedeljo ob priliki koncerta Učit. pevskega zbora v Celjskem domu od 11. ure dalje sprejemala naročila za Dečvo. Cenjene dame so naprošene, da se blagovolijo tozadevno medsebojno obvestiti in se na označni dan pri vratarju informirati. Čim najštevilnejše udeležbe priglasov pričakuje akcija za propagando Dečve in Jugoslovenska Matica.

— **Slovenska Matica** objavlja: Poleg v časopisih že objavljenih 45 poverjeništev so ustanovljena nadaljna poverjenišтва ter so jih prevzeli gg.: 46. Dravograd-Meža: Franjo Blažon, načelnik žel. p.; 47. Ježica: Anton Germeč, šolski upravitelj, za Ježico, Stožice, Čeremuč; 48. Marenberg: Avgust Kolšek, notar, za Marenberg-Vuhred; 49. Ormož: Adolf Rozina, šolski upravitelj; 50. Ptuj: Franc Petek, poštni kontrolor v pok.; 51. Rogatec: Milan Verk, šolski upravitelj v Sv. Križu pri Rogoški Slatini, za ves okraj; 52. Slov. Bistrica: Franc Ferenčak, višji sodni oficijal, za ves okraj; 53. Slov. Konjice: Milan Vončina, sod. uradnik, za ves okraj; 54. Bačka: Fran Zaren, ravnatelj »Levante«; 55. Subotica: J. Pipan, žel. urad. pri direkciji drž. žel.; 56. Split: Svitoslav Peruzzi, prof. teh. s. š.; 57. Šibenik; prof. Ivo Galvagni; 58. Sušak: Anton Kržič, carinik; 59. Dunaj: Franc Blazina, blagajnik »Slov. krožka«.

— **Zaradi nepričakovano ugodnega uspeha** pri nabiranju novih članov — v štirih mesecih je pristopilo 1465 članov, je odbor sklenil, letošnjim trem edicijam (dr. Izidor Cankar: »Zgodovina likovne umetnosti v zahodni Evropi«; dr. Mencinger: »Moja hoja na Triglav«, uredil dr. Jos. Tomišek; Bernhard Shaw: Sveta Ivana, prevel Oton Zupančič), dodati še četrto knjigo: dr. Ivan Lah: »Češka Antologija«, katere izdajo je omogočila čehoslov. vlada z izdatno subvencijo Slov. Matici v l. 1922. — **brez poviška članarine, torej vse štiri knjige za 50 Din**, plačilno tudi na obroke po položnicah. Knjige izidejo o Veliki noči. Interesente v krajih, kjer se še niso ustanovila poverjenišтва, kar se bo pa seveda še zgodilo, opozarjamo na možnost prijave na društvo po dopisnici. Na željo prospekt.

— **VSEM ŠOLSKIM UPRAVITELJEM IN KRAJNIM ŠOLSKIM ODBOROM** sporočamo, da morajo biti priloge kolekovane, in sicer do 2000 Din s 1/2%, nad 2000 Din pa z 1 1/2% kolekom. Poleg tega je zaračunati od zneska nad 125 Din 1% davek na poslovni promet.

— **UPRAVA »ZVONČKA«** išče 1. in 2. številko »Zvončka« letnika 1926/27. in 1927/28. proti odplačilu. Kdor ju lahko posegreša — naj ju pošlje na upravo UJU — Ljubljana.

— **UPRAVA »POPOTNIKA«** obvešča vse nove naročnike, da jim s številkami 1—5 letošnjega leta ne more poslužiti — pač pa hoče to sukcesivno urediti tako, da prejmejo povečini celi letnik.

— Kdor nima še Ročnega kataloga za leto 1927/28., ki stane le 16 Din in ki vsebuje vsestranska navodila, naj si ga takoj naroči v UČIT. TISKARNI, ker je v zalogi prav pičlo število izvodov. Ne zamudite prilike za nakup najcenejše knjižice, ki je že marsikoga obvarovala s svojimi nasveti in navodili občutne škode.

Mladinska Matica.

— **m Kakšna bo oprema naših knjig?** To je odvisno od tega, kako bo uspelo zbiranje naročnikov. Format ostane tak, kakor je bil propagandni letak, ki smo ga zadnjič priložili »Učit. Tovarisu«. Ni ne prevelik, ne premajhen in omogoča najekonomičnejšo izražbo papirja, kar je treba pri tako nizki naročnini vsekakor upoštevati. Obseg posamezne knjige bo okoli 6 tiskovnih pol (okroglo 100 strani), česar tudi ne bomo več izpreminjali. Tisk bo v velikosti, ki je običajna v šolskih čitankah. Papir mora biti že z ozirom na ilustracije čim boljše kakovosti. Tu bo, kakor že rečeno, odločevala višina naročnikov. Čim več jih bo, tem boljše papir bomo lahko izbrali, tem več in tem lepših ilustracij bomo dali. Ne maramo niti par preostanka. Vse naj dobi mladina v čim lepši in prikupnejši knjigi. Ako nam uspe dobiti 15.000 naročnikov, kar ni izključeno, bomo mogli misliti tudi na trpežno vezavo (pol platno). Pod tem številom pa bi morali žal ostati samo pri broširanih izvodih. Zato, tovariši in tovarišice, pridno na delo! Pridobivanje naročnikov ne samo v šoli, marveč tudi med odraslimi. Nobena knjižnica ne sme pogrešati knjig »Mladinske Matic«, nobena slovenska hiša ne sme biti brez njih!

M. Podkrajšek frizer za dame in gospode, Ljubljana Sv. Petra cesta 12.

Damam z dežele je posebno priporočljivo trajno kodranje in vodna ondulacija. Separirani oddelek za specialno barvanje las v vseh niansah, kakor tudi za izvrševanje vseh lasnih del se priporoča

Zimski sport

Zimske ture so najlepši užitek, če si preskrbljen s specialnimi gozdarji ali smučskimi čevlji tvrčke J. BRAJER, Ljubljana, Breg 1.

POZOR GDČ. IN GOSPE UČITELJICE,

ki se želite izobraziti za lastno izdelavo garderobe. Poslušajte se krojnih tečajev, ki se vršijo mesečno v Ljubljani, ki pa jih tudi lahko napravite potom korespondence, da se izobrazite popolnoma v lastni izdelavi oblek. Cenjenim učiteljskim krogom znižan honorar. Izdelovanje krojev po meri. Zasebno krojno učilišče, Stari trg št. 19, Ljubljana, Telefon 2477.

Učiteljski pravnik.

— **Š Glede premeščanja po členu 71.** je naše stališče tole: Stalni učitelji se smejo premeščati le po predhodni disciplinski obsodbi ali pa če se razred stalno ukine in ni na šoli začasno nameščenih učnih oseb. Učitelj, ki je proti svoji volji premeščen po čl. 71., naj prijavi slučaj s potrebnimi točnimi podatki poverjeništvu; to bo zadevo temeljito proučilo in v slučaju neupravičene premeščitve uporabilo ves svoj vpliv in silo organizacije, da pripomore oškodovancu do njegove pravice, z javnim žigosanjem pa prepreči ponavljanje takih slučajev. Z enako doslednostjo pa bo tudi poverjeništvu žigosalo vsako favoriziranje učnih oseb po členu 71. ter odločno zahtevalo, da se vsako izpraznjeno in začasno zasedeno učno mesto razpiše in stalno zasede.

— **Š Nagrade za popisovanje šolarjev.** Na vprašanje, če je vračunajena nagrada za popisovanje že pri 50 Din ozir. 70 Din nagrade za šolske upravitelje sledeče pojasnilo: Glasom odloka Viš. šol. sveta »Uradni list« leta 1923, št. 46, točka 123. (Fink 2), pripada šolskemu upravitelju za izvršitev šolskega popisa odškodnina 2 Din za vpisanega otroka. Ker ta odredba ni bila pozneje preklicana tudi ne z novim pravilnikom krajevnih šolskih odborov, je še zmiraj v veljavi.

— **Š Ne smešimo se!** (Dopis.) Mnogokrat prejmem dopise od šolskih upraviteljev, ki predstavijo številki našega delovodnika kaj radi oznako »P. br.«. Ne zavedajo se, da rabijo take oznake posamezni referenti velikih uradov, kjer vodi vsak referent svoj delovodnik. Kakšno mnenje naj ima o nas uradnik, ki sprejme tak dopis? Na vsak način nam predbaciva, da nimamo pojma o ustrojstvu velikih uradov in o vodstvu delovodnika sploh. Izgovor, da vodimo šolski upravitelji dva delovodnika: enega za šolo, enega za krajevni šolski odbor — ne drži, ker sta to dva različna urada, pri katerih je slučajno mašina ista oseba. — Pika.

Modne pletenine

Moderni kostumi in kompleti po meri iz kabsa volne. MODNA TRGOVINA IN STROJNO PLETILSTVO FR. M. ROZMAN, Ljubljana, Židovska ul. 7.

MODNI ATELJEJE M. ŠARC

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 4 Sprejema naročila cenj gg učiteljic po izjemno zmernih cenah. Zadnje pariške novosti vedno na razpolago.

Miroslava Leitgeb, Ljubljana, Jurčičev trg 3 Izdelovanje ročnih in strojnih vezenin. Predtiskarija — Zaloga DMC in vseh potrebščin za vezenje. —

Pokret učiteljic.

IZVENSOLSKO DELO — DEKLISKI KROZKI

Zlasti zadnji čas se ponovno povdarja, da je pri izvenšolskem delu naloga učiteljice še bolj važna kot pa njenega moškega tovariša v poklicu. Vsaj mora zasledovati vsako narodno-prosvetno delo cilje, ki izrecno zahtevajo sodelovanje ženskih moči. In dvomno je bolj važno širiti prosveto med ženstvom kakor med moškimi; »dajte nam izobraženih mater in preobrazili bomo svet.« A kdo naj prevzame to svečeniško nalogo, če ne učiteljica. Zenska more razumeti žensko in pot do njene duše bo naša samo ona.

Seveda je v začetku težavno pričeti s konkretnim delom in dostikrat je zlasti za mlado učiteljico prav težko dobiti duševni kontakt z neznanom in nezaupljivo okolico, toda če pride z iskreno dobrohotnostjo ljudem nasproti, prav gotovo najde odmeva vsaj pri nekaterih. Treba je le dobre volje in zaupanja v samo sebe. S to zavestjo je že mnogo učiteljic brez zunanje inicijative pričelo svoje delo med ljudstvom in kaj so postale te tovarišice za svojo okolico, to najboljše vedo one same.

Nedvomno pa je med nami mnogo tovarišic, ki imajo dobro voljo, a jim je manjkalo prave pobude. Vsem tem bo gotovo dobrodošel referat tov. Dolganove »Metoda izvenšolskega dela učiteljic po dekliskih krožkih«, (izšel v »Učit. Tov.« št. 31. in 32.); to bo sigurno vsaka našla vsaj nekaj, na kar bo lahko zasnova svoje delo. V glavnih potezah so smernice za izvenšolsko delo tovarišic podane tudi v okrožnici, ki jo je izdalo poverjeništvu odborom učiteljskih društev: »Navodila za delo tovarišic po dekliskih krožkih«. Tej pobudi je sledilo več tovarišic, ki so v svojih krajih osnovala dekliske krožke v smislu navodil tov. Dolganove. Vse so z uspehom, zlasti z moralnim, nadvse zadovoljne, o čemer pričajo vsa njih poročila, iz katerih naj citiramo samo par odstavkov: »Uvidela sem, da si kmetsko ljudstvo želi izobrazbe, hrepeni po njej in če se mu ponudi prilika, se je tudi trdno oklene. Odkar imam krožke uživam veliko spoštovanje od strani ljudstva, ki ga učiteljice tukaj dosedaj niso bile deležne. — Edino delo izven šole more utrditi vez med šolo in domom in pripomore učiteljstvu, da bo uživala spoštovanje v svojem okolišju itd. Zopet drugo poročilo je zlasti zanimivo z ozirom na enostavni početek krožkov: »Po obiskovalcih kmetijsko-nadaljevalne šole sem povabila v nedeljo zjutraj dekleta na kratek razgovor popoldne po večernicah. Prišlo jih je okrog 40. Povedala sem jim namen krožkov, pogovorile smo se o njihovih željah in določile smo si dva dni v tednu: sredo in nedeljo popoldne po 3 ure. Povedala sem tudi, da ne bomo kuhale in izjava vseh je bila: »Saj je to sedaj še potrebnije.« Začela sem s 75 udeleženkami, danes jih je 85.« itd. — Vsa poročila so zelo zanimiva in dihalo zadovoljstvo nad uspelim delom. Nekateri pričenjajo s šivanjem, druge s petjem, tretje z razgovori o stvareh, ki kažejo dekleta posebno zanimanje zanje. Sčasoma pa učiteljica s svojo spretnostjo usmeri delo in razgovore v koncentrično enoto. Najbolj razveseljivo pa je dejstvo, da se navadno tovarišice, ki so pričele delo same kmalu pridružijo tudi druge, ki so spočetka stale nezaupno ob strani.

Začetek je storjen. Gotovo pa ti krožki ne bodo ostali osamljeni in želeli bi bilo, da sledi prvim vzgledom še mnogo tovarišic. Morda bo sedaj na pomlad nekoliko težje, ali vsaj nekoliko reducirati se bodo morali sestanki; vendar pa so se v par krajih izjavila dekleta, da želijo sestankov tudi spomladi ob nedeljskih večerih kot oddih po napornem delu čez teden.

Pričakujemo še novih poročil in pozdravljamo vsak, tudi najskromnejši poizkus.

Naporno duševno delo ubija! Varujte zato živce! Pijte rženo žitno kavo

ŽIKO.

Naše izvenšolsko delo.

— **p Gospodarski odsek v Središču ob Dravi.** Na predvečer jubilejnega leta — 10-letnice osvojenja in ujedinjenja — se je porodila misel ustanoviti za Središče ob Dravi in okolico »Gospodarski svet« (G. S.), ki naj bi bil nekako vrhovna instanca vseh obstoječih gospodarskih in strokovnih organizacij, korporacij in društev. Namen in smoter G. S. je prirejati poučna predavanja v obliki debatnih večerov, delati praktične poizkuse z umetnimi gnojili in organizirati poučne izlete. Naše geslo se glasi: »Pomagaj si sam, in Bog ti bo pomogel«. G. S. sestoji iz širjega in ožjega sosveta. Člani širjega sosveta so predsedniki in tajniki sledečih korporacij: 1. Kmetijske podružnice, 2. Sadjarskega in Vrtnarskega društva, 3. Čebelarske podružnice, 4. Bikorejske zadruge, 5. Gospodarske zadruge, 6. Vinarskega društva, 7. Hranilnice in posojilnice v Središču, 8. Obrtnega društva, 9. Mlekarske zadruge, 10. Vodja osnovne šole, 11. Kmetijski strokovnjaki in absolventi kmetijskih šol in tečajev. — Gospodarski svet je imel do sedaj osem debatnih večerov s povprečnim obiskom 57 oseb in 1 nazoren poizkus gnojenja z umetnimi gnojili. Več poizkusov še sledi s čilskim solitrom. Koncem meseca bomo tudi imeli nazorno obrezovanje in precepjanje sadnega drevja. Uspehi so vidni — 1. marca smo dobili ptiom kmetijske podružnice 1 vagon umetnega gnojila. V poletnem času

Po pravici nas bodo lahko zavidali za Mladinsko Matico, ako storimo vsak svojo dolžnost!